

1. OPĆE INFORMACIJE			
1.1. Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Ivan Karlič	1.6. Godina studija	III., semestar 2 (ljetni)
1.2. Naziv kolegija	Ekumenska teologija	1.7. Bodovna vrijednost (ECTS)	3
1.3. Suradnici	dr. sc. Ivan Pleše	1.8. Način izvođenja nastave (broj sati P+V+S+e-učenje)	P 30
1.4. Studijski program (prije-diplomski, diplomski, integrirani)	Integrirani, FTS	1.9. Očekivani broj studenata na kolegiju	55
1.5. Status kolegija	obvezni	1.10. Razina primjene e-učenja (1, 2, 3 razina), postotak izvođenja kolegija <i>on line</i> (maks. 20%)	2
2. OPIS KOLEGIJA			
2.1. Ciljevi kolegija	Cilj kolegija je sustavno i kritičko upoznati studente s teološkim, povijesnim i duhovnim temeljima ekumenskih nastojanja među kršćanskim Crkvama, od novozavjetnih i patrističkih izvora do suvremenih ekumenskih dokumenata i prakse. Kolegij nastoji razviti sposobnost teološkog prosuđivanja crkvenih raskola, postojećeg stupnja zajedništva i različitih modela jedinstva, osobito u svjetlu ekleziologije Katoličke Crkve. Poseban naglasak stavlja se na teološki dijalog s pravoslavnom i protestantskim Crkvama, kao i na ekumensku odgovornost Crkve u suvremenom pluralnom društvu.		
2.2. Uvjeti za upis kolegija i ulazne kompetencije potrebne za kolegij	Zanimanje za sadržaj predmeta, motiviranost i osnovno poznavanje teologije i opće i crkvene povijesti.		
2.3. Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij pridonosi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samostalno, znanstveno utemeljeno, religijski i teološki prosuđivati cjelokupne stvarnosti. 2. Teološki dijalogizirati sa svijetom te preuzimati društveno-političke odgovornosti temeljene na kršćanskom uvjerenju. 3. Promicati ekumenski, međureligijski i međukulturni dijalog. 4. Analitički, kritički i normativno objasniti sadašnju i buduću crkvenu i društvenu praksu vjere. 5. Samostalno usmeno i pisano predstavljati rezultate rada. 		
2.4. Očekivani ishodi učenja na razini kolegija (4-10 ishoda učenja)	<p>Studenti će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasniti teološki i povijesni razvoj ekumenskih nastojanja među kršćanskim Crkvama analizirati glavne uzroke raskola i modele uspostave crkvenog zajedništva usporediti različite ekumenske pristupe u katoličkoj, pravoslavnoj i protestantskoj teologiji argumentirano vrednovati suvremene ekumenske inicijative i dokumente primijeniti osnovne ekumenske pojmove u analizi konkretnih crkvenih i društvenih situacija 		
2.5. Sadržaj kolegija detaljno razrađen prema satnici nastave	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvod u predmet. Definicija pojmova: „ekumenska teologija“, „oikos“, „oikumene“... Transformacija značenja pojma „oikumene“ tijekom povijesti. Razgraničenje od srodnih pojmova i kolegija. Različito značenje izričaja „ekumenska teologija“ i „teologija ekumenizma“. 2. Jedinstvo i zajedništvo kao: a) općeprepoznate i općepriznate te b) kao biblijska vrijednost. 3. „Ekumensko jedinstvo“ i „ekumensko zajedništvo“ nisu istoznačnice. „Jedinstvo kršćana“ i/ili „jedinstvo Crkava“? Postojanje i/ili nepostojanje jedinstva? Jedinstvo „još“ i jedinstvo „već“. 4. Suvremeni različiti opisi ekumenizma: pojedina svojatnja ekumenizma kao „patenta“ vlastite Crkve, razlika između partikularno-crkvenog i općerckvenog ekumenizma. Odbacivanja i osuđivanja ekumenizma – terminološki ili sadržajni problem? Potreba „svekršćanskog“ usuglašenja o značenju i sadržaju pojma ekumenizam. 5. Autentični kršćanin prihvaća ekumenizam kao nastojanje oko uspostave većeg stupnja jedinstva jer je on: a) potpunije ostvarenje Isusove u evanđelju njegovim učenicima dane „oporuke“ „da budu jedno“; 6. b) potpunije ostvarenje jednog od četiri bitna svojstva Crkve - jedinstva, zadana Nicejsko-carigradskim vjerovanjem: „Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu“; 7. c) aktualna umanjena vjerodostojnost navještaja doktrinarno i jurisdikcijski raskoljenih 		

	<p>i uzajamno suprotstavljenih Crkava i umanjena učinkovitost tzv. „nove evangelizacije“ zbog postojećeg stanja raskola;</p> <p>8. d) ostvarivanje cjelovitosti Kristove Crkve nadilaženjem onih jednostranih i otuđujućih prenaplašenosti koje ne zadiru u istinu i autentičnost apostolske vjere, te obogaćenje tradicijskog poklada vlastite Crkve autentičnim tradicijskim pokladom drugih Crkava.</p> <p>9. Čimbenici koji pogoduju i koji ne pogoduju ekumenizmu: a) potreba većeg crkvenog jedinstva i zajedništva je s jedne strane ohrabrujući deklarirani stav većine Crkava ali je s druge strane u Crkvama istovremeno prisutan i blokirajući strah od posljedica zbližavanja;</p> <p>10. b) rezultati rada zajedničkih teoloških komisija ohrabruju ali nedostatna percepcija (zapažanje) i recepcija (prihvatanje) teoloških rezultata s druge strane koči rast jedinstva i zajedništva; c) zamjećuje se ohrabrujući pritisak dijelova vjerničke baze s jedne strane ohrabruje, ali se zamjećuje i ravnodušnost drugih dijelova iste vjerničke baze za problem nejedinstva Crkve;</p> <p>11. d) Ohrabruje na jednoj strani ostvareni stupanj zajedništva u pojedinim suvremenim međucrkvenim inicijativama (Taize, Ottmaring itd.), ali negativan odnos prema ekumenizmu stvaraju skupine i krugovi osporavatelja koji kršćanskim pravovjercima drže samo sebe i svoju zajednicu.</p> <p>12. Metode čuvanja i/ili uspostavljanja narušenog jedinstva primjenjivane kroz povijest: a) metoda asimilacije različitoga i specifičnoga; b) metoda univerzalnih unija; c) metoda partikularnih unija; d) metoda ekumenskog dijaloga „par cum pari“.</p> <p>13. „Istočni raskol“ – događaj ili proces? Okolnosti raskola, značaj, simbolički i realni značaj anatema iz 1054. i njihovog uklanjanja 1965.</p> <p>14. Aktualno stanje u bilateralnom katoličko-pravoslavnom ekumenskom dijalogu (institucionalni instrumenti dijaloga, pregled dosadašnjih rezultata i najrelevantnijih dokumenata dijaloga).</p> <p>15. „Zapadni raskol“ – želja za reformom (obnovom jedne) Crkve rezultirala reformacijom (nastankom mnoštva često se uzajamno optužujućih) Crkava; okolnosti, glavna teološko-doktrinarna polazišta i specifičnosti trojice reformatora: Luthera, Zvinglija i Calvina.</p> <p>16. Komparacija reformacije u Njemačkoj, Švicarskoj i Engleskoj. Doktrinarnе teološke razlike i specifičnosti Katoličke Crkve, Crkava reformacije i Crkava proizašliх iz reformacije te njihova aktualna nastojanja oko ponovnog sjedinjenja.</p> <p>17. Duhovni ekumenizam. Nastanak i značaj svjetske Molitvene osmine za jedinstvo kršćana.</p> <p>18. (Ne)Sporazumi oko „katoličko-pravoslavnog ekumenizma“ kao svezremenog nastojanja oko jedinstva na jednoj i novovjekog „protestantskog ekumenizma“ na drugoj strani? Drugi Vatikanski sabor – nastanak ili nastavak katoličkog nastojanja oko jedinstva? „Bogočovječji“ („Bogočovječanski“) i „humanistički“ ekumenizam između suprotstavljenosti i sinteze.</p> <p>19. Rahner-Friesov model „skorog“ jedinstva Crkve. Ostali modeli jedinstva suvremenih kršćanskih teologa.</p> <p>20. Izbor ekumenski relevantnih događaja, aktivnosti i nastojanja oko jedinstva Crkava na svjetskoj i na hrvatskoj razini tijekom povijesti i danas.</p> <p>21. Izbor ekumenski relevantnih djelatnika (osoba) na svjetskoj i na hrvatskoj razini.</p> <p>22. Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana.</p> <p>23. Ekumensko partnerstvo Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) i Konferencije europskih crkava (CEC).</p> <p>24. Tri najveća europska ekumenska skupa: Basel (Švicarska 1987), Graz (Austrija 1997.) i Sibiu (Rumunjska 2000.)</p> <p>25. Narav i značaj <i>Ekumenske povelje (Charta oecumenica)</i> iz 2001.</p> <p>26. Ekumensko (svjetsko) vijeće crkava.</p> <p>27. Rasprave oko krštenja djece ili odraslih.</p> <p>28. Narav Euharistije i Kristove prisutnosti u sv. misi (večeri Gospodnjoj) u nauku različitih kršćanskih zajednica.</p> <p>29. Praksa dijeljenja sv. Reda (đakonata, prezbitera i episkopata) ženama u različitim kršćanskim zajednicama i poimanje braka u različitim kršćanskim zajednicama.</p> <p>30. Perspektive ekumenizma i ekumenske teologije.</p>		
2.6. Vrste izvođenja nastave:	☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ on line u cijelosti ☒ mješovito e-učenje ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☒ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)	2.7. Komentari:

2.8. Obveze studenata	Redovito pohađanje predavanja, čitanje obvezne i po mogućnosti preporučene literature, sudjelovanje u raspravi tijekom predavanja, seminarski (semestralni) pisani rad i usmeni ispit.					
2.9. Praćenje rada studenata (<i>upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti kolegija</i>):	Pohađanje nastave	1	Istraživanje		Praktični rad	
	Eksperimentalni rad		Referat		Literatura	0,5
	Esej		Seminarski rad		(Ostalo upisati)	
	Kolokviji	0,5	Usmeni ispit	1,0	(Ostalo upisati)	
	Pismeni ispit		Projekt		(Ostalo upisati)	
2.10. Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu						
2.11. Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)	Naslov			Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija	
	- Dekret o ekumenizmu „Unitatis redintegratio“, u: Drugi vatikanski koncil, <i>Dokumenti</i> , Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 72008, str. 231- 263.					
	- Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana, <i>Direktorij za primjenu načela i normi o ekumenizmu</i> , IKA, Zagreb, 1994.					
	- Ivan Pavao II., <i>Ut unum sint - Da budu jedno</i> , u: <i>Ut unum sint - Da budu jedno / Orientale lumen - Svjetlo istoka</i> , Dokumenti br. 104, Zagreb 2000, Zagreb 1995., (Kršćanska sadašnjost);					
	- Lies L., <i>Temeljni tečaj ekumenske teologije</i> , Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2011.					
	- Zečević J., <i>Ekumenska teologija</i> , Zagreb 2022. (<i>interna skripta za studente KBF-a</i>)					
	- Zečević J., <i>Značenje i mogućnosti interkonfesionalne suradnje u izvođenju nastave konfesionalnog vjeronauka</i> , u: <i>Religijsko obrazovanje u interkulturalnoj Europi (Zbornik radova)</i> , Zagreb 2022., str. 201-215. (https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:222:281726)					
	- Zečević J., <i>Katoličko razumijevanje jedinstva i zajedništva kršćana</i> , u: <i>Kairos</i> , evanđeoski teološki časopis, Zagreb, 1/2008, str. 89-99.				internet	
	- Zečević J., <i>Koncilski ekumenski zamah i današnja traženja</i> , u: <i>Bogoslovska smotra</i> , Zagreb, 3/2006, str. 855-873.				internet	
	- Zečević J., <i>Ekumenska i dijaloška otvorenost Katoličke Crkve u Hrvata</i> , u: Prcela F. (ur), <i>Dijalog. Na putu do istine i vjere</i> , Hrv. Dominikanska Provincija, Nakladni zavod Globus i Matthias Grünewald Verlag, Zagreb – Mainz, 1996, str. 289-308.					
	- Škvorčević A., <i>Katolička Crkva u Hrvatskoj i ekumenizam</i> , u: <i>Bogoslovska smotra</i> , Zagreb, 3-4/1996, str. 513-540.				internet	
2.12. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskoga programa)	<ul style="list-style-type: none"> - Zečević-Božić, J., Kovač T., <i>Odgoj, obrazovanje i formacija za ekumenski i međureligijski dijalog prema dokumentima Katoličke crkve</i>, u: <i>Bogoslovska smotra</i>, Zagreb, 4/2022, str. 847-876. - Kolarić J., <i>Ekumenska trilogija</i>, Prometej, Zagreb, 2005 (izabrani dijelovi). - Zečević J., <i>Nastanak, povijest i smisao tjedna molitve za jedinstvo kršćana</i>, u: <i>Bogoslovska smotra</i>, Zagreb, 2/1996, str. 229-236. - Zečević J., <i>Pomirenje i ekumenizam u kontekstu krize civilizacije</i>, u: <i>Bogoslovska smotra</i>, Zagreb, 2-3/1998, str. 359-373. - Zečević J., <i>Značaj europske ekumenske povelje</i>, u: <i>Ekumenska povelja</i>, Kršćanska 					

	<p>sadašnjost, Zagreb, 2002., str. 5-57.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zečević J., <i>Ekumenizam u Hrvatskoj</i>, u: Aračić P. (ur.), «Jeremija, što vidiš?» (Jr 24,3). <i>Crkva u hrvatskom tranzicijskom društvu</i>, Teologija u Đakovu, Đakovo, 2001., str. 205-223. - Frieling R., <i>Put ekumenske misli</i>, Teološki fakultet „Matija Vlačić Ilirik“, Zagreb, 2009. - Vukšić T., <i>Communicatio in sacris u novom Crkvenom zakoniku</i>, u: Vukšić T., <i>Mi i oni – siguran identitet pretpostavka susretanja</i>, Vrhbosanska katolička teologija, Sarajevo, 2000, str. 313-330. - Ikić N., <i>Teološka dijagnoza ekumenskog stanja</i>, u: <i>Ekumenske studije i dokumenti</i>, Vrhbosanska katolička teologija, Sarajevo, 2003, str. 17-61. - Ikić N., <i>Križni put ekumenizma i dijaloga</i>, Zagreb, 2019. (<i>Glas Koncila</i>) - Macut I., <i>Katolička Crkva i suvremeni ekumenski pokret</i>, Zagreb 2019. (<i>Glas Koncila</i>)
<p>2.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija</p>	<p>Tijekom semestra u okviru nastave prati se aktivnost studenata s obzirom na napredak u kontinuiranom svladavanju literature i produbljivanju spoznaja. Vodi se evidencija o njihovoj prisutnosti na nastavi, sudjelovanju u raspravama i korištenju mogućnosti konzultacija. Na kraju semestra provodi se anonimna anketa u svrhu evaluacije predmeta, nastavnika i studenta.</p>
<p>2.14. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)</p>	